

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN
PAPENDRECHT d.d. 5 juli 2022 (aanvang 20.30 uur)**

**Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op
www.papendrecht.nl**

Aanwezig: Mevrouw A.M.M. Jetten, voorzitter;

De dames: A. Bokma (VVD), T.C. van Es (D66), H.C.T.J. Hoekstra (OP), A.A.S. Stigter (CU), A. Verschoor-De Winter (CDA), A.J.P. Verweij-Heijstek (PAB), H.M. van Wijngaarden (PAB) en D. Yildiz-Karso (PvdA) en de heren: H.G. Bezemer (CU), A. Boersma (SGP), L.T. van den Dool (CDA), P.J. van der Giessen (VVD), W. Goudriaan (SGP), N. van Heteren (D66), R. Lammers (OP), P.C. Spitsbaard (OP), H. D. Stouthart (VVD), A. Tieleman (PAB), S. Torun (PAB), en M.H.A. Verweij (PAB).

Mevrouw S.H. de Keizer en de heren J.D. van der Borg, J.L. van Erk, A.J. Kosten en A.M.J.M. Janssen, portefeuillehouders.

Plv. raadsgriffier: de heer B. van 't Westeinde.

Verslaglegging: Jeanine van Prehn

Afwezig: mevrouw K.E. Middelkoop- van den Adel (CDA), de heer M.G.C.H. Hardam (OP) en de heer P.C. Grimmus (GL).

01. Opening.

De VOORZITTER opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom.

02. Vaststelling van de agenda.

De VOORZITTER geeft aan dat de agendapunten 11 en 12 als bespreekstukken op de agenda zijn gekomen, omdat deze vanwege de benoemingen en de voorstellen niet in de commissie zijn behandeld. Er wordt besloten deze als hamerstukken af te doen. De agenda wordt aldus aangepast en vastgesteld.

03. Vragenkwartier.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN geeft aan dat het piept en kraakt in het openbaar vervoer in de regio. Vanuit het college is door portefeuillehouder Janssen eerder al aangegeven dat dit onderwerp de volle aandacht heeft. Voor QBuzz en Blue Amigo is de Provincie Zuid-Holland verantwoordelijk (die regelt de aanbesteding van deze vervoersdiensten). Voor de Drecht- en Wijkhopper is dit de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). Verantwoordelijk portefeuillehouder Heijkoop van de Drechtsteden is hier al mee bezig, zo bleek eveneens uit berichten in de media. In de berichtgeving tot nu toe lijken alle problemen op één hoop te worden geveegd. De Wijkhopper is ontstaan uit E-wheels (kleine elektrische auto's),

gestart in Dordtse wijken en daarna als proef uitgebreid naar Papendrecht. Vanaf die dag kan men ze dagelijks door het dorp zien rijden. Toen het initiatief bleek aan te slaan en er plannen werden gemaakt om uit te breiden naar de andere Drechtsteden, is Stroomlijn hierop ingesprongen om dit schone en goedkopere vervoer binnen de bebouwde kom via hen te regelen. In het begin konden klanten van Stroomlijn bij het bestellen van vervoer aangeven of zij (binnen de bebouwde kom) met een Drecht- of Wijkhopper wilden reizen. Nu bij de SDD/Stroomlijn Wijk- en Drechtopper in 1 pakket zijn samengevoegd, moeten mensen maar afwachten welk vervoer er komt. De Wijkhopper is vrijwel altijd op tijd (daar lijken geen personeelsproblemen te zijn), maar met een Drechtopper ontstaan de problemen, waarover nu vele klachten zijn en waarvoor in daluren reizen niet mogelijk is voor mensen die afspraken hebben op tijd. Zij vraagt of de portefeuillehouder bereid is (vooruitlopend op een definitieve oplossing) via portefeuillehouder Heijkoop van Drechtsteden of rechtstreeks bij SDD/Stroomlijn te verzoeken de **keuzemogelijkheid voor Drecht- of Wijkhopper** weer in te voeren. En dit via het gemeentenieuws in het Kontakt en andere media bekend te maken bij de inwoners die hiervan gebruik maken.

Portefeuillehouder VAN ERK antwoordt dat vanmiddag een RIB is verstuurd over de knelpunten binnen het WMO-vervoer. Hierin wordt aangegeven dat er contact is opgenomen met Stroomlijn om de problemen te verkennen. Het is helaas niet zo dat de bezettingsproblemen bij de Wijkhopper minder zijn dan bij de Drechtopper. Mogelijk is het idee dat de Wijkhopper wel op tijd rijdt te wijten aan de kortere ritten. De planners van Stroomlijn plannen zo efficiënt mogelijk in, waarbij voor elke rit alle beschikbare Drecht- en Wijkhoppers in overweging worden genomen. Zo wordt alsnog geprobeerd iedereen op tijd van dienst te zijn. Een keuzemogelijkheid voor klanten die denken dat zij met de Wijkhopper sneller zijn zou mogelijk een verschuiving van de druk naar de Wijkhopper opleveren, waardoor de problemen daar groter worden. Vanwege de efficiëntie is een **keuzeoptie** -vooruitlopend op een completer plan- daarom **geen oplossing**. In de RIB staat verder aangegeven dat een ambtelijke werkgroep actief gaat nadenken over mogelijke oplossingen voor dit complexe probleem, waarbij misschien de genoemde optie op tafel zal komen.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN vraagt zich af wat **de reden** is dat de Wijkhopper wel op tijd rijdt en de Drechtopper niet. Daarnaast vraagt zij hoe lang de werkgroep er over gaat doen voordat er een oplossing voor dit probleem is en of men in de tussentijd toch een **keuzemogelijkheid** kan aanbieden.

Portefeuillehouder VAN ERK kan dit niet toezeggen, maar er is wel meegegeven dat de brede ambtelijke werkgroep in samenspraak met de SDD en Stroomlijn actief gaat nadenken over dit probleem en op termijn de uitkomst hiervan zal

melden. Als diepgaande oorzaken van dit probleem noemt hij de problemen op de arbeidsmarkt en het extra beroep op het WMO-vervoer.

Mevrouw BOKMA geeft aan dat tijdens het bezoek van het PMV aan de Voedselbank deze heeft aangegeven dat sinds Covid de cliënten (in weer en wind) buiten wachten tot ze aan de beurt zijn om hun pakket samen te stellen. De reden hiervoor is nu vooral ruimtegebrek, maar tijdens de lockdown ook de afstandsregels. Er is nu geen mogelijkheid om bij slecht weer op zijn minst droog de staan. Op de piekmomenten kan de wachttijd oplopen.

Het PMV heeft naar aanleiding hiervan de volgende vragen aan het college:

1. Is het college op de hoogte van deze situatie?
2. Is het college bereid om hierover in gesprek te gaan met de Voedselbank en samen te bekijken of er een oplossing gevonden kan worden?

Portefeuillehouder VAN ERK merkt op dat het college hiervan op de hoogte is en dat er begin 2021 vanuit de gemeente tientallen gratis paraplu's zijn verstrekt. Verder zal het college dit onderwerp meenemen in de regelmatige gesprekken met het bestuur van de Voedselbank.

04. Vaststelling van het verslag van de openbare vergadering van 9 juni 2022.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

05. Ingekomen en ter inzage gelegde stukken en mededelingen.

I. het voorstel om de onder categorie I ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen (de betreffende stukken zijn al als ingekomen stuk te boek gesteld en aan de orde geweest in de vergaderingen van de raadscommissies): de raad gaat hiermee akkoord.

II. Het voorstel om de onder categorie II ingekomen stukken (die hierbij rechtstreeks te boek worden gesteld ten behoeve van de onderhavige vergadering van de gemeenteraad) als volgt te behandelen:

II.A. De ingekomen stukken (afkomstig van derden) voor kennisgeving aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

Mevrouw HOEKSTRA merkt op dat de OP-fractie aan de slag wil gaan met het onder A.011. genoemde **motie lachgas**.

II.B. De ingekomen stukken (afkomstig van derden) in handen te stellen van het college; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

Op de vraag van mevrouw HOEKSTRA of de in B.01 genoemde **groenstrook Sleedoornhof** reeds is gemaaid antwoordt portefeuillehouder VAN DER BORG dat hij hier niet zeker van is, maar ervan uit gaat dat dit nog niet het geval is. Hij geeft aan dit te zullen controleren.

In antwoord op de vraag van mevrouw HOEKSTRA of de in B.02. Speerpunt duurzaamheid genoemde **laadpaal reeds is gerepareerd** antwoordt portefeuillehouder JANSSEN dat de levertijd van laadpalen 3-6 maanden is en dat Allego zich lijkt terug te trekken als aanbieder van laadpalen. Een aanbieder heeft aangegeven dat het realiseren van meerdere laadpalen op een andere plaats sneller te realiseren is dan het vervangen van laadpalen op deze plaats. Op de vraag van mevrouw HOEKSTRA **hoelang** men hier nog op moet wachten antwoordt portefeuillehouder JANSSEN dat dit 3-6 maanden kan duren.

II. D. de ingekomen stukken (afkomstig van het college) voor kennisgeving aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

II. E. De antwoorden (afkomstig van het college) op RvO ex art. 40 vragen voor kennis aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

II. H. Besluitenlijst (afkomstig van het college) voor kennisgeving aannemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

Mededelingen

Portefeuillehouder VAN ERK merkt op dat hij vorige week tijdens het constituerend beraad van het AB namens het college is benoemd tot lid van het DB van de GR Sociaal.

HAMERSTUKKEN:

- 06. Publicatie Omgevingsvisie en intrekking Structuurvisie.**
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt unaniem conform het voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.
- 07. 7^e wijziging van de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ**
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt unaniem conform het voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.
- 11. Verordening auditcommissie Papendrecht 2022.**
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt unaniem conform het voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.

- 12. Benoeming nieuw lid van de werkgeverscommissie.**
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt unaniem conform het voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.

BESPREEKSTUKKEN:

- 08. Initiatiefvoorstel VVD vierde wijzigingsverordening winkeltijden.**
De heer STOUTHART geeft een korte toelichting op het door hen ingediende initiatiefvoorstel inzake de **zondagsopenstelling voor supermarkten en bouwmarkten tot 16.00 uur**, waarmee men inzet op het maximale dat volgens hen te behalen valt voor inwoners en ondernemers.

Mevrouw VAN ES geeft een toelichting op de 2 amendementen die worden ingediend door de fracties van de D66 en PvdA op (de boodschap die wordt uitgedragen met) het initiatiefvoorstel van de VVD-fractie om winkels op zondag om 16.00 uur te sluiten, om te voorkomen dat andersdenkenden elkaar op zondag tegenkomen. **Winkeltijden aangepast op kerktijden**, de duizenden inwoners die op zondag wekelijks de supermarkten bezoeken moeten van straat zijn voor mensen op weg gaan naar de kerk. Een segregatievoorstel in 2022 in Papendrecht. Als gemeenteraad is men verantwoordelijk voor de bedoeling, de boodschap en de gevolgen van een voorstel. Alle losse besluiten die de gemeenteraad neemt vormen samen de contouren voor het Papendrecht dat men samen wil zijn. Het besluit over dit voorstel gaat over veel **meer dan alleen boodschappen doen**. Het voorliggende voorstel draait de openingstijden en soorten winkels terug. Via 2 amendementen doen haar fractie en de D66-fractie voorstellen om dit te voorkomen.

Amendement 1: *Alle winkels mogen vrijwillig elke zondag open zijn in plaats van alleen winkels in levensmiddelen en bouwmarkten én mogen open zijn tot 18.00 uur in plaats van 16.00 uur.*

Amendement 2: *De vrijwillige openingstijden op zondag voor winkels in levensmiddelen en bouwmarkten wordt 18.00 uur in plaats van 16.00 uur.*

Men vertrouwt erop dat er **geen sprake is van fractiediscipline** en dat ieder raadslid een eigen afweging maakt. Bepalend is het stemgedrag van de VVD en PAB-fracties. Men vertrouwt erop dat de **VVD-fractie** -zoals men jarenlang samen met de PvdA en D66-fracties heeft gedaan- laat zien waar men voor staat en vraagt hen op te komen voor vrijheid van ondernemers en inwoners. Verder merkt zij op dat vanavond blijkt waar de **PAB-fractie** voor staat en wie zij zijn. Elke zondag bezoeken 13.000 mensen de supermarkten, dat zijn er meer dan er

kiezers waren bij de laatste gemeenteraadsverkiezing. Als de PAB-fractie echt een middenpartij is zullen meerdere leden voor de opening tot 18.00 uur stemmen. Alleen uiterst conservatieve gemeenten in Nederland hebben geen wekelijkse normale zondagsopeningstijden. De inwoners gaan zien wie dit PAB is, hun vertrouwde middenpartij of een zeer conservatieve partij. Ditzelfde geldt voor de **CDA-fractie**, in den lande hebben veel CDA-fracties voor zondagsopening gestemd. Als er wordt gekozen voor een opening tot 16.00 uur voorspelt mevrouw VAN ES dat dit onderwerp over een paar maanden -i.v.m. de oplopende coronabesmettingen- weer op de raadsagenda staat. De supermarktmanagers vrezen zelfs zonder corona voor een gekkenhuis en vinden het onverantwoord dat er honderden mensen per uur meer in de supermarkten zijn, omdat zij er voor 16.00 uur weer uit moeten. Zij roept de fracties op voor een **houdbaar besluit** te stemmen, met voor Nederland normale openingstijden op zondag en voor een Papendrecht waar de centrale boodschap is dat men **vrij is**, zichtbaar mag zijn en respectvol naast elkaar elke dag hun eigen dingen mag doen.

Mevrouw KARSO merkt op dat men 2 amendementen heeft voorbereid op het initiatiefvoorstel van de VVD-fractie, dat ervoor zorgt dat men op **2 essentiële zaken achteruitgaat**: meer winkels zijn op zondag verplicht dicht te blijven en gaan eerder dicht. Met het **eerste amendement** wordt gevraagd te voorkomen dat levensmiddelenwinkels en bouwmarkten halverwege de middag tijdens de topdrukte moeten sluiten. Het **tweede amendement** vraagt om een vrijwillige openstelling van alle winkels tot 18.00 uur. Omdat men bereid is een **compromis** te sluiten hebben de fracties beide voorstellen voorbereid, die niet het maximale dat men zou kunnen bieden. Men kan nog steeds niet tussen 8.00 – 22.00 uur 's avonds boodschappen doen. Daarnaast blijft het feit dat er sprake is van een kleine groep die hun eigen **normen en waarden aan anderen wil opdringen** en het valt mevrouw KARSO op dat allerlei problemen worden gecreëerd en als argument worden weggezet. Zij noemt bv. de **druk die werknemers** op zondag zouden voelen, terwijl heel veel mensen -vooral jongeren- blij zijn dat zij op zondag kunnen werken. Inzake de **genoemde druk die kleine ondernemers** voelen i.v.m. de zondagsopenstelling merkt mevrouw KARSO op dat men niet verplicht is open te zijn op zondag en dat men deze druk ook op andere (feest)dagen kan ervaren. Ook is zij het niet eens met het argument dat van 12.00 – 16.00 uur **een middenweg** zou zijn. Het meest is haar fractie geschrokken van de opmerking dat de voorgestelde tijden worden gezien als **Christelijke winkeltijden**, omdat voor 12 uur de ochtenddienst is afgerond en na 16.00 uur de middagdienst begint. Zij vindt het weerzinwekkend dat niet het Papendrechts algemeen belang voorop staat, maar dat de kerkdiensten de winkeltijden in Papendrecht bepalen. Het gaat om **fundamentele vrijheden**, het mensbeeld die groepen mensen hebben en dat die bevoorrechte omgeving de norm in Papendrecht bepaalt.

De heer VAN DEN DOOL merkt op dat zijn fractie in het verkiezingsprogramma heeft aangegeven dat men er voorstander van is het huidige compromis (winkels om de 14 dagen geopend) te handhaven en (na bespreking in de fractie en met een aantal ondernemers van het initiatiefvoorstel en de amendementen) heeft besloten het **initiatiefvoorstel te steunen, maar de amendementen niet**. Men vindt de beperkte opening passen bij **Papendrecht**: na ruim 2 jaar openstelling blijkt uit bezoekersstatistieken van Google (d.m.v. het aantal telefoontoestellen dat in de supermarkt aanwezig is) dat het bezoek op zondag in vergelijking met de zaterdag tussen de 10 en 20% hoger is en zich concentreert tussen 12.00 en 14.00 uur. Het past bij het **weren van een 24-uurs economie**: zijn fractie ziet het gevaar dat economische belangen andere belangen in de samenleving voortdurend verdringen. Wanneer is er in de week een dag dat gezinsleden thuis kunnen zijn omdat ze niet hoeven te werken? Mogen ook kleine ondernemers vrij zijn, zonder dat hun omzet wordt weggenomen door de grote ketens? Mag de consumptie niet een onsje minder, in het belang van een duurzame aarde? Ook noemt hij hierbij de bezorgdendiensten. Daarnaast past het ook bij het **handhaven van een aantrekkelijk winkelcentra**: een mix van supermarkten en kleinere winkels (die niet altijd open kunnen zijn.) En het past bij het **karakter van de zondag**: er mag rust en ruimte zijn, maar men legt dit niet op aan andere inwoners. Daarom stemt men in met een zondagopenstelling en verschilt het CDA hierin mogelijk van andere partijen. Ook past het bij **duidelijkheid**: elke zondag open is duidelijk voor de inwoners. Tenslotte verzoekt zijn fractie het college dringend het **belang van vrijheid voor de medewerkers** -om niet te hoeven werken op een dag dat zij niet willen- met de winkels te bespreken. Op zijn vraag of het college dit gesprek wil aangaan antwoordt portefeuillehouder DE KEIZER dat deze problematiek bij de wet is geregeld, maar dat zij dit gesprek indien nodig zal aangaan.

De heer SPITSBAARD is namens zijn fractie **verbaasd over het voorstel van de VVD**, omdat mevrouw De Keizer -destijds lijsttrekker van de VVD- onlangs heeft aangegeven dit onderwerp uit de politiek te willen halen, niet van regels en bemoeienis te houden, elkaar niet de wil op te willen leggen en eigen invulling aan de zondag te willen geven. Met dit initiatiefvoorstel pleit men voor een openstelling van slecht 4 uur, regeltjes, bemoeienis en zeker geen eigen invulling van de inwoner van hun zondag. **Een wijziging van een eerder standpunt van de VVD-fractie** van openstelling voor alle winkeliers naar alleen supermarkten en bouwmarkten. De OP-fractie is voor winkelopenstelling voor alle winkeliers en heeft hier goede argumenten voor.

De zondagsrust: uit onderzoek en uitspraak van rechters is gebleken dat de zondagsrust veelvuldig wordt gestoord door kerkklokken die een geluid van boven de 80 dB produceren. Veel inwoners vinden dit storend op hun uitslaapochtend.

Het democratisch argument: uit onderzoek van OZD (aangevraagd door D66, PvdA én de VVD) blijkt dat een ruime meerderheid van de inwoners voor winkelopenstelling op elke zondag is.

Het argument van **ondernemers:** 5 van de 6 levensmiddelenwinkels heeft aangegeven op zondag van 12 tot 18.00 uur open te willen zijn. Het geeft jongeren -die dat zelf willen- de kans op zondag te werken, voorkomt dat inwoners naar andere gemeenten gaan voor boodschappen en er op zondag steeds meer bezorgers van onlinediensten door de straten rijden. Het argument dat kleine ondernemers door deze openstelling omzet missen ziet zijn fractie niet.

Keuzevrijheid: Men vindt het belangrijk dat inwoners en winkeliers zelf kunnen bepalen hoe zij hun zondag indelen. Men leeft niet meer in de 20^e eeuw en wenst niet te veel regeltjes en geen betutteling van de overheid in wat men wel of niet mag doen.

Het standpunt van de OP-fractie is **volledige winkelopenstelling op zondag voor alle winkeliers**, men zal daarom het voorstel niet en de amendementen wel steunen.

De heer VERWEIJ vindt dat de inwoners die door de gemeenteraad worden vertegenwoordigd zich moeten kunnen vinden in de besluiten die men neemt. Helaas is het niet mogelijk alle groepen in de samenleving tevreden te stellen en daarom moet men **water bij de wijn** doen. M.b.t. de opmerking over hun **stemgedrag** geeft hij aan dat men in de fractie -door elkaar te respecteren en water bij de wijn te doen- is overeengekomen te kiezen voor het compromis van een zondagopenstelling van 12.00 tot 16.00 uur (een verruiming t.o.v. de eerste en derde zondag). Tevens vindt men (beperkte) zondagopenstelling een goede manier om te voorkomen dat de zondagsrust verstoord kan worden door bezorgdiensten in Papendrecht en kiest daarom voor het **minst nadelige**.

De heer BOERSMA vindt dit een zwaarwegend onderwerp dat hij in de commissievergadering uitgebreid heeft toegelicht. Er is sprake van tegenovergestelde principes, waarbij zijn fractie overtuigd is van de **zondagsrust als geschenk van God** dat altijd en voor iedereen goed is. Het stemt zijn fractie verdrietig dat anderen dit niet zo zien en dat de wekelijkse rustdag onder druk staat. De uitkomsten van de coalitiebesprekingen inzake de zondagopenstelling waren zoals deze in het initiatiefvoorstel zijn opgenomen. De inzet van de SGP-fractie was en is het bevorderen van de zondagsrust en winkels volledig gesloten. Men zal daarom **geen steun verlenen aan het initiatiefvoorstel en ook niet aan de amendementen**.

Mevrouw STIGTER merkt op dat de CU-fractie de **mening van anderen respecteert** en men inwoners **niet de wet wil opleggen** hoe men hun dag invult.

Men hecht echter wel belang aan de zondagsrust en zal daarom het **initiatiefvoorstellen en de amendementen niet steunen.**

TWEDE TERMIJN

Na de schorsing die was aangevraagd door mevrouw VAN ES merkt zij op dat in gesprek met raadsleden en fracties opvalt dat **binnen fracties 1 standpunt wordt ingenomen** i.p.v. dat ieder hier naar eer en geweten over stemt. De suggestie van de CDA-fractie dat **werknemers niet vrij kunnen kiezen** op welke avond zij werken vindt zij een onterechte en indirecte beschuldiging aan het adres van de winkeliers. In de commissie viel haar ook op dat **winkeliers door verschillende fracties onheus bejegend** werden en er suggestieve opmerkingen werden gemaakt dat de winst andere oorzaken zou hebben. De winkeliers hebben echter alles kunnen verantwoorden en cijfers van 6.500 transacties per zondag laten zien.

De heer BOERSMA merkt per interruptie op dat mevrouw Van Es opnieuw aan een eerste termijn begint en vindt dat de heer Stouthart -als indiener van het voorstel- eerst aan het woord zou moeten komen. Op zijn vraag wat er uit de schorsing is voortgevloeid merkt mevrouw VAN ES op dat deze woordvoering onderdeel is van haar tweede termijn en zij hierbij ingaat op de uitkomst van de schorsing, dat veel fracties een gezamenlijk standpunt hebben bepaald en dat bij principiële kwesties het vrijspreken is en het gebruikelijk is dat individuele raadsleden naar eer en geweten kunnen stemmen. Mevrouw VERSCHOOR merkt per interruptie om dat men binnen de fractie allemaal zelf de keuze heeft voor of tegen te stemmen.

Mevrouw VAN ES vindt dat de vraag aan het college om te bespreken of mensen niet **gedwongen worden te werken** en niet vrij zijn om te kiezen suggereert dat werkgevers hier geen rekening mee houden. Zij merkt op dat er -vooral van jongeren- grote belangstelling is om op zondag te werken. Zij vindt dat het compromis alleen supermarkten en bouwmarkten tot 16.00 uur **geen compromis** is en geeft aan dat onderzoek uitwijst dat 70% van de inwoners voor volledige openstelling op zondag is. Zij merkt hierbij op dat bij het onderzoek is gerelateerd aan de openingstijden die op dat moment golden (van 12 tot 18 uur). De heer VERWEIJ merkt per interruptie op dat men er met openingstijden van 12 tot 16.00 op vooruit gaat. Mevrouw STIGTER merkt per interruptie op dat opening van 8.00 tot 20.00 zelfs in de grote steden niet het geval is. Mevrouw VAN ES geeft aan dat dit in de grote steden wel geldt voor de supermarkten. Afsluitend merkt zij op dat haar fractie het erg vindt voor de inwoners dat zij **niet vrij mogen kiezen en dat mensen de wet wordt opgelegd.**

De heer STOUTHART merkt op dat zijn fractie het **verwijt** kreeg niet voor het maximale te gaan, maar geeft aan dat dit wel het geval is en men voor maximale vrijheid van inwoners en ondernemers is, maar men het niet alleen voor het zeggen heeft en heeft moeten zoeken naar een **compromis**. Omdat men de overtuiging voor maximale vrijheid voor inwoners en ondernemers niet aan de kant wil zetten zal men de **amendementen steunen**.

De heer VAN DEN DOOL merkt op dat de Jumbo in de Westpolder **aardig draait op zondag**, maar een heel stuk minder dan op de zaterdag en dat gesprekken met kassières uitwijzen dat het bezoek aan de Lidl, de Dirk en Jumbo op de Meent na 14.00 afneemt. Mevrouw VAN ES merkt op dat de heer Van den Dool niet aanwezig was tijdens de commissievergadering, niet met de supermarktmanagers heeft gesproken en niet de door hen genoemde cijfers heeft gehoord. Zij vindt het zeer kwalijk dat **gesuggereerd** wordt dat de 6.500 betalingstransacties per week op zondag **niet op waarheid zouden berusten**. Daarnaast merkt zij op dat het de vraag is of supermarkten openblijven als de sluitingstijd 16.00 uur wordt. De heer VAN DEN DOOL zegt dat mevrouw Middelkoop wel aanwezig was en men dit onderwerp – met de gegevens- uitvoerig in de fractie heeft besproken.

De heer SPITSBAARD vindt het **maximale vrijheid** wanneer burgers en winkeliers zelf mogen bepalen en vindt dat er geen sprake moet zijn van **betutteling**.

N.a.v. de opmerking van mevrouw Van Es dat **Christenen op zondag geen winkelend publiek willen ontmoeten** merkt mevrouw STIGTER op zich hier absoluut niet in te herkennen. Christenen vinden het fijn op zondag niet gelovigen of andersgelovigen te ontmoeten, hen te spreken, met hen te eten en hen thuis te ontvangen. Mevrouw VAN ES zegt dat de supermarktmanagers met de VVD en PAB-fracties hebben gesproken en in andere gesprekken is aangegeven dat de **motivatie** voor deze tijden is geweest om te zorgen dat het niet 'crasht' met **kerktijden**. Op haar vraag of mevrouw Stigter dit ontkent geeft deze aan zich niet te herkennen in het beeld dat Christenen op zondag geen mensen willen ontmoeten. Op de vraag van mevrouw VAN ES waarom het dan **een probleem** is dat mensen om 17.00 uur naar de supermarkt gaan antwoordt mevrouw STIGTER dat dit helemaal niets geeft.

Het verbaast mevrouw KARSO dat de CDA-fractie het college vraagt het gesprek met werkgevers en werknemers aan te gaan om de **ervaren druk** te toetsen, terwijl hen de vrije keuze wordt ontnomen. Op haar vraag of de portefeuillehouder in deze gesprekken aan de werknemers (Moslims, Joden, etc.) ook de vraag inzake **keuzevrijheid voor sluiting op andere dagen kan meenemen** antwoordt portefeuillehouder DE KEIZER dat zij dit zeker zal doen en hierop terug zal komen. Daarnaast stelt mevrouw KARSO – omdat veel zaken in twijfel worden

getrokken- voor nogmaals een **diepgaand onderzoek** uit te laten voeren. Mevrouw VAN ES merkt per interruptie op dat zij -omdat in de commissie is gesuggereerd dat in de contracten is opgenomen dat men wanneer hiertoe wordt besloten verplicht is op zondag open te zijn- heeft gebeld met Next Real Estate, die hebben aangegeven dat dit niet het geval is. Zij vindt het kwalijk dat er **alternatieve feiten** worden gepresenteerd die niet worden gecontroleerd en die niet waar zijn. De heer BOERSMA merkt per interruptie op dat dit punt door de GL-fractie is gemaakt, die vanavond niet aanwezig is en zich ook niet kan verdedigen. Mevrouw VAN ES antwoordt dat feiten feiten zijn en dat zij de e-mail aan de griffier kan doen toekomen, die deze bij de stukken kan voegen.

De heer VERWEIJ heeft uitgelegd hoe men tot het besluit voor openstelling tot 16.00 uur is gekomen, dat men **zoveel mogelijk groeperingen tegemoet** wil komen en men de zondagsrust wil behouden door winkels wel open te stellen zodat er van buitenaf **niet meer verkeer naar Papendrecht** komt om producten te bezorgen.

Stemming amendement 1. D66 en PvdA-fractie:

Alle winkels mogen vrijwillig open zijn in plaats van alleen winkels in levensmiddelen en bouwmarkten én mogen open zijn tot 18.00 uur in plaats van 16.00 uur.

Met 9 stemmen voor en 11 stemmen tegen (de dames Stigter, Verschoor, Verweij en Van Wijngaarden en de heren Bezemer, Boersma, Van den Dool, Goudriaan, Tieleman, Torun en Verweij) wordt dit amendement **verworpen**.

Stemming amendement 2. D66 en PvdA-fractie:

De vrijwillige openingstijden voor winkels in levensmiddelen en bouwmarkten wordt 18.00 uur in plaats van 16.00 uur.

Met 9 stemmen voor en 11 stemmen tegen (de dames Van Wijngaarden, Verschoor, Verweij en Stigter en de heren Bezemer, Boersma, Van den Dool, Goudriaan, Torun, Tieleman en Verweij) wordt dit amendement **verworpen**.

Stemming initiatiefvoorstel VVD

Stemverklaringen

Mevrouw VAN ES:

Voorzitter, wij hebben iedereen zitten tellen en waarschijnlijk haalt het voorstel van de VVD het niet als wij niet meestemmen. Om de bedrijfsvoering van de supermarkten en de inwoners enige stabiliteit te geven en omdat we ook denken

dat van 16.00 uur naar 18.00 uur uitbreiden makkelijker zal zijn dan van 2 zondagen naar alle zondagen zullen wij voor dit initiatiefvoorstel stemmen.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN:

De boodschap die ik wil uit dragen is, feit, dat ik weet dat heel veel mensen -en dat is niet gebonden aan geloof- ook gehecht zijn aan de zondagsrust. Iedere zondag van 12.00 tot 16.00 uur open is een handreiking naar beide zijden en ook naar de ondernemers die geen supermarkt zijn. De kwalificaties die vanavond voorbijgekomen zijn laat ik langs mijn hielen afglijden. Ik zal voor dit voorstel stemmen.

Met 13 stemmen voor en 7 stemmen tegen (de dames Hoekstra en Stigter en de heren Bezemer, Boersma, Goudriaan, Spitsbaard en Lammers) wordt dit initiatiefvoorstel aanvaard.

09. Jaarstukken 2021.

De VOORZITTER merkt op dat alle fracties gezamenlijk een amendement ***Geen knaken zonder taken - overschotten in Reserve kapitaallasten toekomstige investeringen*** hebben ingediend, waarvoor zij het woord geeft aan de heer VAN HETEREN die opmerkt dat in de jaarstukken werd voorgesteld een nieuwe Bestemmingsreserve uitvoering bestuursakkoord 2022-2026 te vormen en in deze Bestemmingsreserve een bedrag van 2 miljoen euro te storten en dat dit een reserve met een bestedingsfunctie is. Omdat er geen voldoende concrete voorstellingen zijn gedaan die met de reserve zouden moeten worden gefinancierd, heeft zijn fractie het amendement '*geen knaken zonder taken*' opgesteld. Men is verheugd dat dit amendement door alle raadsfracties mede is ingediend, ziet dus een raadsbrede steun voor dit amendement en stelt middels het amendement voor het gevraagde besluit als volgt te wijzigen:

- Besluitpunt 2, te laten vervallen;
- Besluitpunt 24 te wijzigen in: Een storting in de bestemmingsreserve kapitaallasten toekomstige investeringen van € 3.496.000;
- Besluitpunt 25, te laten vervallen.

Mevrouw BOKMA merkt op dat de jaarrekening een mooi resultaat laat zien, maar dat dit na correctie voor incidentele baten slechts een **kleine plus van 6 ton** overblijft. Geld voor wilde plannen is er dus nog steeds niet, zeker niet gelet op de onzekere financiële toekomst. Nieuwe structurele lasten aangaan zou kunnen betekenen dat men elders moet bezuinigen. De VVD-fractie blijft ook zorgen houden over de **kosten van de Jeugdzorg**, de bijdrage van het Rijk is te laag, de gemeente betaalt een flink deel uit de eigen begroting en de financiële druk op de gemeentelijke begroting is enorm. Men leest in de begroting van de SOJ dat de **groei afneemt tot 0%** in 2024 en verder. Op haar vraag **hoe reëel** dit is -gezien de

ervaringen uit het verleden en het gegeven dat de vraag naar jeugdhulp al jaren stijgt- antwoordt portefeuillehouder VAN DER BORG dat dit inderdaad jaarlijkse financiële en inhoudelijke zorgen veroorzaakt. Een feit is wel dat er sprake is van prognoses en men niet precies kan zeggen wat dit zal inhouden. Omdat men hier in de toekomst uitgebreid over zal spreken zal hij hier nu nog geen stevige uitspraken over doen.

Daarnaast maakt de VVD-fractie zich ernstig zorgen over de **Energietransitie** en het aantal Fte's dat daarvoor nodig is. Ook hier geldt voor haar fractie 'geen extra taken zonder extra knaken'. Het kan niet zo zijn dat men elders moet bezuinigen omdat de Rijksmiddelen onvoldoende zijn. Portefeuillehouder JANSSEN merkt op dat er bij de Meicirculaire extra geld voor de Energietransitie is, maar dat hij ook in de langjarige doorrekening ziet dat men acht heeft geslagen op het rob-rapport, waarbij men heeft gekeken naar het aantal Fte's dat gemeenten nodig hebben. Wat dit precies voor Papendrecht gaat betekenen kan hij niet zeggen, wel merkt hij op dat dit over enkele tonnen per jaar voor meerdere jaren gaat. Verder vindt mevrouw BOKMA het opvallend dat onder het vorige college een duidelijk onderscheid is gemaakt tussen **Puur Papendrecht en Papendrecht Verrast**. PP zou zich alleen bezighouden met maatschappelijke organisaties en het vrijwilligerswerk en PV zou Papendrecht als ondernemersgemeente promoten en de ondernemers een podium bieden. Men ziet echter dat PP ook ruimte biedt aan commerciële bedrijven. Op haar vraag hoe het college dit ziet en of er geen dubbeling van werkzaamheden ontstaan geeft portefeuillehouder VAN ERK aan schriftelijk terug te komen.

Portefeuillehouder DE KEIZER merkt op dat het college verheugd is dat dit amendement raadsbreed is opgenomen en men hier **positief** tegenover staat.

Stemming amendement 9.A1 Geen knaken zonder taken – overschotten in Reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het amendement bij hamerslag **aangenomen**.

Stemming voorstel jaarstukken

Zonder verdere beraadslaging en hoofdelijke stemming wordt **conform** het geamendeerde voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.

10. Subsidieplafonds 2023.

De fracties van GL, PvdA, D66 en OP hebben **amendement 10.A. Studieplafonds** ingediend, waarmee zij voorstellen om de bezuiniging van € 52,156 niet in mindering te brengen op het taakveld sport, cultuur en recreatie en het voorstel

subsidieplafond 2023 voor taakveld 5.0 tot € 962.859 te verhogen. Dit is gelijk aan het plafond van 2022 in taakveld 5.0 vermeerderd met 3,9% inflatiecorrectie. Deze extra middelen kunnen een impuls geven aan het taakveld Sport, cultuur en recreatie. In een tijd waarin de samenleving vraagt om meer sport, cultuur en recreatie is het niet langer uit te leggen om de geplande bezuinigingen voort te zetten en is het – i.v.m. het positieve resultaat over 2021- bovendien niet nodig.

De heer VAN DEN DOOL is het, omdat dit punt onderdeel is geweest van een afgewogen pakket van bezuinigingen, eens met het voorstel en **niet met het amendement**. De bezuiniging zelf had geen direct effect op de sportbeoefening. Hij vraagt het college dit, wanneer het wel ergens mocht gaan knellen, aan de raad kenbaar te maken.

De heer VAN DER GIESSEN merkt op dat zijn fractie het **belang van sport en cultuur** erkent en dat het amendement op het eerste oog sympathiek lijkt. Omdat het een besluit uit de bezuinigingsbundel betreft die bij de vaststelling van de begroting 2022 is doorgevoerd zal zijn fractie dit **amendement echter niet steunen**. Er zijn het afgelopen jaar in het kader van de bezuinigingen pijnlijke besluiten genomen en verschillende verenigingen en stichtingen zijn hierdoor geraakt. Dit amendement roept op per direct te stoppen met de businesscase Cultuurplatform en om hierdoor de mogelijkheden via het Cultuurplatform niet meer te onderzoeken gaat zijn fractie te ver. Zeker omdat deze bezuinigingen vanaf 2025-26 wederom aan de orde komen. Nu kan men nog zorgen voor een zachte landing en geleidelijke bezuiniging. Ook omdat andere organisaties de bittere pil hebben moeten slikken vindt men het niet rechtvaardig de bezuinigingen via het Cultuurplatform nu al terug te draaien.

Verder merkt hij op dat voor het lopende en komende jaar vanuit het Rijk extra **coronagelden** beschikbaar zijn gesteld, ook voor de cultuursector en sport. In de coronabegroting bij de perspectiefnota is voor 2022 een bedrag van € 282.000, - voor cultuur beschikbaar gesteld. Daarvan heeft tot nu toe slecht € 65.000, - een bestemming gevonden. Zijn fractie is daarom van mening dat eerst de uitwerking van de businesscase Cultuurplatform moet worden afgewacht en daarna alsnog besloten kan worden. Tenslotte vraagt hij zich af hoe **betrouwbaar** de raad naar inwoners zou zijn wanneer men zo snel zou terugkomen op een in meerderheid aangenomen raadsbesluit.

De heer VAN HETEREN merkt op dat voorkomen beter is dan genezen en dat samen bewegen en ontspannen ervoor zorgen dat mensen zich verbonden voelen met elkaar. Omdat het verenigingsleven dit zo duidelijk laat zien is zijn fractie zo enthousiast over het **Vitaliteitsakkoord**, waarin men stappen ziet om eenzaamheid te bestrijden en mensen fitter te houden. De afgelopen jaren hebben laten zien dat dit ook prioriteit zou moeten hebben en zijn fractie vindt

dat de **geplande bezuinigingen daarom achterhaald zijn** en dat de huidige overschotten dit amendement toelaten. Om deze redenen dient zijn fractie dit amendement mede in.

Ongeacht de zorgvuldigheid voor het gelopen traject merkt mevrouw KARSO op dat men zelfstandig moet blijven nadenken, de veranderingen in oenschouw moet nemen en gebruik moet maken van het voortschrijdend inzicht. Gezien het positieve resultaat van de Jaarrekening en de RIB over de Meicirculaire vindt haar fractie dat men moet durven toegeven dat de **bezuiniging op dit belangrijke taakveld niet meer nodig** is. Verder merkt zij op dat men om te bezuinigen vaak moet investeren. Met dit amendement wenst haar fractie het nieuwe college ruimte te geven om een **impuls aan dit taakveld** te geven.

De heer VERWEIJ merkt op dat er door de bezuiniging niet minder wordt gesport, gerecreëerd of aan cultuur wordt gedaan, maar dat men door **efficiëntie maatregelen** geld bespaart en ruimte voor woningbouw creëert. Om deze reden zal men **niet instemmen** met het amendement.

De heer BOERSMA is het eens met de woordvoering van de CDA-fractie. Hij merkt op dat het voorstel -voortvloeiend uit de ombuigingscatalogus- gaat om de bibliotheek, speeltuinvereniging en het Oranjecomité en dat het **Cultuurplatform hier niets mee te maken** heeft. Een van de lessen van de financiële doorlichting is volgens hem geweest om de **verleiding te weerstaan** om incidentele meevallers in incidentele uitgaven te stoppen. Vanuit dat oogpunt zal zijn fractie **niet instemmen met het amendement**.

Het lijkt ook de heer BEZEMER -zeker i.v.m. het feit dat er sprake is van incidentele positieve resultaten- **niet verstandig** om de ombuigingen, waartoe men met veel pijn en moeite is gekomen, weer **terug te draaien**. Zijn fractie zal het amendement **niet steunen**.

EERSTE TERMIJN COLLEGE

Portefeuillehouder VAN DER BORG noemt het zorgvuldige ombuigingsproces dat men heeft doorlopen, waarvan de subsidieplafonds een onderdeel uitmaakte. Het besluit dat hierover is genomen is verwerkt in het voorliggende voorstel. Hij merkt op dat de grootste bezuiniging **de huisvesting van de bibliotheek** aangaat en niet een inhoudelijke besparing op cultuur. Om deze reden zal het college dit **amendement ontraden**. Dit neemt niet weg dat het college wanneer het bij de sport **ergens gaat knellen** hier uiteraard bij de raad mee terugkomt. Ditzelfde geldt voor de **cultuur**, waarover men in de komende jaren uitgebreid terug zal komen en een ambitie op zal formuleren.

TWEEDE TERMIJN COMMISSIE

De heer LAMMERS vindt niet dat men hoeft vast te houden aan de beslissingen die zijn gemaakt bij de ombuigingscatalogus, maar dat men uit **voortschrijdend inzicht** tot andere conclusies kan komen. N.a.v. de opmerking van de heer Van den Dool geeft hij aan dat het bij sommige organisaties (zoals bij de Wip Wap) **nu al knelt** en stelt voor hen -op basis van dit amendement- nu al te helpen.

De heer VAN DEN DOOL vindt het inderdaad belangrijk in actie te komen wanneer het knelt en vindt de suggestie van de heer Van der Giessen inzake de **coronagelden** een hele waardevolle.

Stemming amendement 9.A1 Geen knaken zonder taken – overschotten in Reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

Met 6 stemmen (de dames Van Es, Hoekstra en Karso en de heren Van Heteren, Lammers en Spitsbaard) voor en 14 stemmen tegen wordt dit amendement **verworpen**.

Stemming voorstel subsidieplafond

Zonder verdere beraadslaging en hoofdelijke stemming wordt er unaniem **conform** het voorstel van burgemeester en portefeuillehouders besloten.

13. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de VOORZITTER de plv. griffier voor zijn aanwezigheid bij zijn laatste raadsvergadering, wenst hem succes in zijn nieuwe baan en sluit de vergadering om 23.00 uur onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

De plv. griffier

De heer B. van 't Westeinde

l.o.

De voorzitter,

mevrouw A.M.M. Jetten

Lijst met toezeggingen

- 1. Wijzigingsverordening winkeltijden: gesprek inzake werkdruk en keuzevrijheid voor sluiting op andere dagen dan de zondag.**

Portefeuillehouder De Keizer

De portefeuillehouder zegt toe in haar gesprek met de supermarktwerknemers inzake werkdruk op zondag ook de vraag inzake keuzevrijheid voor sluiting op andere dagen (voor bv. moslims en Joden, etc.) mee te zullen nemen.

- 2. Jaarstukken 2021: Puur Papendrecht en Papendrecht Verrast.**

Portefeuillehouder Van Erk

De portefeuillehouder komt schriftelijk terug op de vraag inzake dubbeling van werkzaamheden van Puur Papendrecht en Papendrecht Verrast.

